

Mircea , de aici începe Fișier : II.PNA-Goga ..Numerotează de la 1

II.PARTIDUL NATIONAL AGRAR - Octavian Goga –(10 apr.'32-4 oct.1932)

Sinteze ;Program ;desprinderea din PP ;crearea PNA

1 O.Goga * (PP) , începe acțiunea de desprindere din PP. 3 mart.'32

* Notă . O.Goga : sbuciumul de conștiință (25 iun.'31)

* Notă . IG Duca : anticipare (30 iun.'31)

2. P.Groza către Al.Averescu, dilema alegerii între cei doi, 15 mart.'32

3. Congresul fracțiunii PP- Goga ; crearea P.Național Agrar -O.Goga, 10 aprilie 1932

4. Gr.Trancu-Iași (PP) , comunicare la Regulament, //ruperea PNA // 11 apr.'32

5. O.Goga , "Partidul Național Agrar" , 12 apr.'32

6. Eug.Goga (PNA) , "Hitler la noi" // pact Hitler-ACCuza // , 20 sau 21 apr.'32

7. O.Goga (PNA), discurs la Întrunirea din Ploiești , 8 mai.'32

8. O.Goga, discurs la Congresul regional al PNA, Craiova, 15 mai'32

Căderea guv.lorga .

Rotativa.Eșecul lui Titulescu

Guvern de alegeri, Al Vaida -Voevod

9. O.Goga (PNA) , Declarație la căderea guv.lorga , 2 iun.'32

10. O.Goga, tratativele cu N.Titulescu , Comunicat PNA, 4-5 iun.'32

11. O. Goga , interview ,// guv.Vaida // PNT// alegeri // , 8 iul'32

12. Manifestul PNA (alegeri 17 iul.) iun.'32

13. Întrunire PNA, Goga , Vasilescu-Valjean // Vaida // , 13 iun.'32

14. Rezultatele alegerilor din aug.'32

15. Stan Ghițescu, Declarație la validări, 2 august 1932

Guvern Al.Vaida Voevod.Legislatura II.Sesiunea extraordinară.10aug.-10 oct '32

16. Vasilescu-Valjean (PNA) : status-ul Catolic Ardelean // , Cameră , 19 aug.'32

17. Elemer Gyarfás (PM) , laSumar : Statusul Catolic Ardelean // Senat, 23 aug.'32

18. N.Corodeanu (PNT) discurs la mesaj, Senat, 23 aug.'32

19. V.Rădulescu (PNT) , raportor Adresă, Cameră, 1 sept.'32

20. Diverse informații despre PNA, despre Goga . 1932

// IA Vasilescu - Valjean // Ilie Rădulescu // Leon Scridon //

21. I.Vasilescu - Valjean (PNA) (raportor la Legea Argetoianu)la Conversiune ,

22.sept.'32

23. O.Goga (PNA) , discurs la Conversiune , 4 oct.'32

Vezi fișierul următor

Guvern lorga -Argetoianu .Legislatura I .Sesiunea I ordinară, nov.'31-apr.'32

1.) O.Goga,(PP),acțiunea de desprindere din PP

[LD: Am dus toată tevatura cu ruperea lui Goga din PP și crearea PNA la legislatura următoare (1932/ 1933) ,deoarece se manifestă o dată cu căderea guvernului lorga și asaltul spre rotativa guvernării.Aici notez câteva informații cronologice.]

O.Goga (PP)

/Circulară(3 martie'32)

(AIC, Fond Casa Regală, dosar nr.14 / 1932, fila 1-4)

Către președinții organizațiilor județene și membrii Comitetului Executiv PP , 3 mart.'32
"Iubite amice" ,

Spune că are o sarcină dureroasă .**Președintele partidului, Averescu**, de aproape un an, prin atitudinea sa **"tulbură , consecvent și metodic, tradiționalul respect care a înconjurat Coroana la noi ."**

..." Ziarul **"Îndreptarea"** ,s-a transformat într-un **monitor subversiv**, care răscolește opinia publică , **știrbind prestigiul Coroanei.**"Toți sunt nedumeriți de atitudinea generalului.

Pentru PP, aceasta este o zguduire de credință ! PP este dator să stea alături de Tron, va asculta oricând chemarea Regelui.

...**Mareșalul Averescu** a lansat în ziua de **1 mart** a.c. o **Circulară** [**LD: n-o am**]

către șefii organizației noastre , așezându-se în calea evoluției firești a PP.

Ni se dă "psihologia tulbură a unui **mic egocentrism** rănit în așteptările lui "

și ,în mod arbitrar, **i se interzice partidului "o ideologie** pînă bine de curînd **unanim**

mărturisită ." **D-se exclude** în mod dogmatic **colaborarea patriotică cu alte formațiuni , cu**

care ne înrudit prin idei .Declară chiar că, **cît va conduce PP, nu va fichemat la guvern**

.Atunci unde va fi chemat ? ! Ce rost mai are PP?!

..."De aceea, **am consultat majoritatea covârșitoare a fruntașilor noștri** și ne-am hotărît **să cerem reîntronarea logicii în rîndurile noastre**. Întemeiat pe **dreptul meu de fondator al**

PP,îmi iau libertatea de a **convoca Comitetul Executiv** care

să decidă de atitudinea președintelui său.Comitetul Executiv îl convoc pentru **12 martie** , ora 11 a.m. în sala de sus a **restaurantului Enescu** "O.Goga .

*Notă.1931.Duca despre Goga

Enervat peste măsură de indiscrețiile lui Goga , de patima și tonul injurios , privind atitudinea sa la **Restaurație,făcută de Goga pentru a se "ridica" în ochii lui Carol, el încheia : " Vă pîndesc d-le Goga ; [...]** și **pîndesc partidul dvs. , fiindcă va veni în curînd ceasul - v-o prorocesc - în care se va vedea sinceritatea dinasticismului dvs. "** (DAD, MO 12, 30 iun.'31 , p. 376)

**Notă O.Goga :dezavuarea scindării partidelor

Cît de categoric și intransigent se arăta Goga , în vara1931, față de fenomenul fărîmîțării patidelor,față de "aviația" politică " de "zburători" , de "fripturiști " !

Spunea: < Eu nu l-am practicat în viața mea >

Evoca cum, înainte de 1918, o părăsire a partidului era un zbucium de conștiință ...

(Legislatura Iorga.Ses.extraordinară , DAD, MO .9, 25 iun.'31, p. 297)

Goga / primăvara 1932

2.) Petru Groza -mareșal Averescu ,Deva ,15 mart.'32

/Răspuns la Circulara lui Averescu , 15 mart'32

Deva ,15 mart.'32(BCS. Mss 3982)

Circulara dvs nr. 9 , cerea un **Raport personal** privind opinia mea la **o mișcare de ruptură a partidului**.A urmărit comunicatele presei, declarațiile șefilor partidului. Cu o săptămînă înainte a **primit și o scrisoare [3 mart.] semnată O.Goga**,pentru o **ședință a C.Executiv**.**Conținutul acestei scrisori l-a zguduit**, văzînd că **dușmanii PP au reușit aceasta**.Ei sunt dezolați de dezbinarea **"marilor prieteni"** [**Averescu- Goga**]

/Pe cei din **ramura ardeleană a PP .îi leagă Octavian Goga**, cu o prietenie scumpă și amintirile unei epoci [...],visurile lui devenite realitate [...] Dar , cunoscîndu-l și pe **realizatorul acestor vise [Averescu]** , războiul, luptele politice de 12 ani [...]

/"Acum ne cereți să alegem între dvs și el.Să devenim adversarul celui "părăsit " .
Pentru interese și considerente politice, **am fost în tabăra dvs comună.**
Oameni cari v-am păstrat multă dragoste[...] **Ne cereți acum o jertfă maximă.**
O vom aduce și pe aceasta , **pentru unul, pentru a nu ne despărți de amîndoi ,**
plîngînd pe cel jefit.[...] **Ne vom reculege și ne vom face datoria înainte. "**
P.Groza, Deva, 15 mart.'32.

3.) 10 apr.'32. Congresul PNA .

Declarațiile d-lui Goga . Moțiunea. Banchetul. Duminecă, 10 apr'32

("Dimineața" , an 28, nr.9087, 12 apr.'32. reportaj+ foto)

Sala cinematografului "Rio" . Titulatura partidului au putut-o auzi cei din sală și cei din piața teatrului,cu ajutorul **megafoanelor** -și s-a putut vedea concomitent cu sunetul ,inscripțiile imense pe **firmele nou-nouțe** așezate deasupra localului **Gambrinus : "Partidul Național Agrar " .**

După congres,**masă comună la restaurantul " Riviera"**, cu peste 1000 de partizani .

La banchet, Goga a toastat pentru rege, pentru viitorul partidului și al țării.

Seara, în **sediul de pe str.Câmpineanu** , Goga a primit reprezentanții delegațiilor din țară,dîndu-le instrucțiuni.

-Participanți la congres :

Pe scenă : Th.Cudalbu, D.Burileanu, CCBraescu, ICAtanasiu, gral Iancovescu, Eug.Goga, I.Isvoranu, dr.Bardescu, Sergiu Niță, TH.Deleanu, preot Dăianu, P.Nemoia, Gicu Săulescu, Oct.Prie, Sc.Arion, pr.Cuciujna, ing.Gigîrtu, Obrocea, Stan Ghîțescu, pr.Lupaș, L.Galer, A.Eska, etc etc.

Pe stradă , în mijlocul simpatizanților :

Culoarea de galben : Pake Protopopescu , Manoliu , C.Miclescu, Doljean ;

Culoarea de albastru : Al.Cămărășescu, Ionel Săulescu, ing.Sontag ;

Culoare de negru : dr.Ilie Rădulescu, Th.Voiculescu, Paul Iliescu ;

Culoarea de verde . Muzicescu, M.Poenaru, Ronea

-12 mart.Goga –proclamat președ. PP

-ICAtanasiu :C.Ex. al PP , întrunit în ziua de sîmbătă , 12mart.'32,și fiind **prezenți 2/3 din numărul total ce alcătuiesc acel comitet**,precum și fiind reprezentate **2/3 din totalul organizațiilor din țară**,au proclamat în unanimitate pe d. **Goga ca prședinte al Partidului Poporului, în locul d-lui mareșal Averescu.**

În calitate mea de **fost președinte al ședinței** din 12 martie,am plăcuta datorie de a propune congresului,în conformitate cu statutele partidului –

ratificarea alegerii făcută în persoana d-lui **Octavian Goga ."**

«Octavian Goga :discurs de președinte

" Îndeplinindu-se toate formele statutare, **declar ședința congresului partidului poporului deschisă.**

Primul cuvînt îl închinăm primului cetățean al țării **[Regele] (aplauze) .**

Privind în adîncul conștiinței mele, trebuie să vă mărturisesc că **n-am căutat această înaltă distincție [!!!].**Rostul unui trecut destul de sbuciumat m-a ferit de mult să privesc viața **din unghiul îngust al trecătoarelor omenеști**, și m-a îndemnat neconținut să-mi creez **un acord cu valul revedicărilor colective** din jurul meu.**[!!!]**

Dacă iau pe umeri , azi, sarcina ce mi-ați destinat, o fac **dintr-un sentiment de datorie pentru alții , și dintr-o pornire de jertfă , pentru mine.**

Îmi dau bine seama că , a conduce un organism politic , nu înseamnă numai a fi reprezentantul unui curent de simțire din țară ."

-Națiunea -Regele

În mijlocul unor zguduiri pricinuite de vulcanismul continental postbelic, România și-a afirmat , fără o clipă de știrbire, **unitatea ei de stat național**, legitimată de **unitatea ei de suflet și de sînge** a aceleiași **plămădiri etnice**.

La adăpostul regalității - sinteză și cheazășie a ideii naționale -

În aceste vremuri de prefaceri tulburi , neamul nostru își exprimă continuu , prin toate manifestările lui, impulsurile unei entități organice.

De aceea ,toate agitațiile și teoriile interesate ,care vizează revizuirea granițelor noastre , se frîng neputincioase , și adevărul românesc iese biruitor în fața oricărei judecăți obiective de echilibru internațional." [...]

- Generația hibridă

[LD: fără nici o îndoială , Goga pune degetul pe rană.Coeziunea unei "conștiințe unitare " nu numai că nu se consolidase, dar nici nu era cristalizată. Chestiunea este de "dozare" - care imprimă caracterul de profunzime sau demagogie - la clasa conducătoare sau în popor ?!Cred că aici este "cheia" care ar putea deschide înțelegerea patriotismului românesc.Această sondare dacă aș reuși să o fac corect

"Procesul de închegare a unei **conștiințe cetățenești** la noi, n-a ținut cît de puțin pas cu acea forță morală din care s-a zămislit războiul întregirii naționale și n-a perpetuat lozincile constructive ale ideologiei creiatoare.

Sunt ,de sigur,destule justificări și multe explicații ce se pot da acestui aspect jalnic pe care-l prezintă societatea noastră ,astăzi cu **marasm de suprafață** și cu **fierbere în adîncime** .**[LD: de această metaforă s-au agățat adversarii ... cu " mustul care fierbe "!** Realitatea însă este că trăim într-un penibil cutremur molecular care împrăștie nesiguranță și seamănă descurajare .Clasa conducătoare n-a izbutit însă fie un prototip curent al cetățeanului României noi.Biruită de **particularisme locale** , cu tot cortegiul de influențe disparate , generația actuală ni se arată într-o înfățișare de **mozaic sufletesc**

cu pronunțate note hibride , în vreme ce lumea ei morală ,călăuzită de un **cras atavism** , e pustiită de logica amară a tuturor renunțărilor.

Niciodată în istoria României moderne n-a fost asemenea înfrîngere a sufletului, o senzație de **totoropeală a unei societăți, care nu știe ce vrea** și unde merge.În același timp,odată cu discordanța din vîrfurile piramidei,la temelia de jos,e murmurul protestării , sgomotul surd subteran,prologul obișnuit al marilor prăvăliri.

-Masele populare

Masele populare,**ieșite din făgașul ideii de autoritate**,captate de **porniri și curente haotice**, fără precepte fixe de orientare ,sunt lăsate în bătaia vîntului,aruncate pradă tuturor sugestiiunilor vinovate .Adăugați la această dureroasă dărăpănare nevăzută, apăsarea sărăciei care se ivește pe la toate răspîntiile ,ca un întunecat sfetnic inoportun, și aveți în față tabloul real al stărilor noastre , zugrăvit fără nici un pesimism,reflectat de însăși oglinda situației ca un crud adevăr. "

Goga / apr.'32

/Criza partidelor vechi.

[LD: atenție la nuanță ! el nu este partizanul non -partidismului,ci numai împotriva "partidelor vechi "]

"Opinia publică, căutînd să stabilească răspunderile acestui declin evident al prestigiului nostru de stat, fără o cercetare mai adîncă a lucrurilor,aproape a uitat un moment că **partidele politice sunt rezultanta logică a unei vieți constituționale**,și însăși ideea negațiunii dreptului lor la existență ,s-a lansat cu oarecare răsunset în aprecierea maselor." **O necontestată criză a partidelor** s-a deschis la noi,lipsindu-se astfel spiritul public de **necesare puncte fixe în**

orientarea lui,slăbirea accentuată în resorturile politice ale țării ,a fost consecința firească a acestei devalorizări,pe baza căreia **curente subversive au înaintat și s-au întărit**. La rîndul lor partidele, știți bine, au încercat să acrediteze legenda că o precisă lipsă de acord a Coroanei ,ar fi rezonul de competență al **pulverizării lor continue** .

"**Fenomenul just**, sesizat de intuiția mulțimii, **n-a fost bine lămurit** ,nici de o parte , nici de alta.În realitate ,cauza e mult mai simplă.**Ea rezidă în vechimea acestor organisme perimate** ,și ca doctrină și ca proceduri .**Anahronice în structurile lor**, fără puțință de adaptare la necesitățile prezentului,fluturînd dintr-o inerție de gîndire **formule întîrziate**, **partidele politice actuale sunt destinate disoluției**.Prin evaporarea lor , se lichidează trecutul,ale cărui lozinci născute odinioară din forme de viață ce azi nu mai sunt ,s-au proiectat încă asupra împrejurărilor schimbate ."

Goga / apr.'32

-Necesitatea primenirii

"**O primenire a vieții noastre politice se impune** cît mai grabnic, dacă vrem să scăpăm de serioase zguduiri ,cu urmări incalculabile.**O religie nouă** trebuie să salveze aici fondul de credință al unei societăți învinse.

Dilema e limpede :sau e în stare clasa conducătoare să găsească în ea suficiente energii latente , pe care, răscolindu-le ,să aibă puterea de **a se smulge de sub apăsarea formulelor învechite**, creindu-și astfel o platformă proaspătă de strîngerea rîndurilor,**sau** țara se va angaja pe povîrnișul **curentelor extremiste**,tocmai în prima perioadă a existenței de stat,care ar fi fost predestinată consolidării ei naționale.

În orice caz,un cuget onest și clar,descifrînd tainele de laborator ale politicii românești, **după un deceniu de dibuire**, are posibilitatea de **a fixa diagnoza** :reînvierea ne-o poate aduce ,**sau** apariția fulgerătoare a unei **personalități mesianice** necunoscute încă, menită să strîngă la olaltă ,printr-o chemare profetică, tot ce a rămas bun și curat, - **sau** ralierea vrednicilor capabile într-o **solidaritate militantă** ,aducînd odată cu experiența trecutului și purificarea unei conștiințe pocăite ,în pragul dezastrului.

Deslegarea cea dintîi e de domeniul hazardului,cea de a doua ,stă în puterile noastre."

Goga / apr.'32

/Ruperea de PP.

[LD: pur și simplu ! precum îmbrăcarea unei haine noi ... ar putea semnifica și renașterea unui alt trup ! Goga nu era un om fără trecut, fără răspunderi,făcuse parte din acea "clasă conducătoare " (pe care o învinovăța) fusese fruntaș al PP, fusese în guvernele Averescu !]

" Din ziua în care **ne-am desfăcut de vechea conducere** , simțim că suntem datori să punem **pecetea gîndului nostru pe toate năzuințele viitoare**.

Lăsăm pe seama îndrumării de ieri ,întreaga recunoaștere ,dar și întreaga răspundere pentru toate actele săvîrșite .

Vrem să se știe că **după ce am executat o separație** cu respectul formelor cari au certificat dreptatea noastră,**noi suntem hotărîți să nu mai privim înapoi** ,spre **o concepție care nu ne aparține.**"

Goga / apr.'32

▣ Partidul Național Agrar

[LD: subtilă invitație la ... opera de racolare din "partidele vechi" ... a dizidenților, a transfugilor , a rătăciților, a migratorilor...]

" **Pe temelia partidului care ne-a urmat**, noi vrem să acumulăm **puteri proaspete** și să le însușim de **o sete creatoare**.Pe cîmpul de ruine din față, se găsesc atîtea elemente cari se cer să-și îndeplinească rolul util pentru **o resurrecție politică**.

Avem planul bine definit înaintea noastră -simțim și fluidul dătător de viață care ne bate la tîmple.Ei bine,din materialul propriu, din pietrele unghiulare,**din cărămizile sănătoase ale clădirilor dărîmate**, ca și **din chiagul cel mai recent al frămîntărilor actuale**, **noi vrem să clădim o construcție nouă.**"

Goga / apr.'32

/Ideea agrară

" Ideea pe care se va sprijini acest edificiu, nu va fi **nici o agitație de clasă**

[**aluzie la țărăniști**],**nici un interes regional** sau al unei pături sociale

[**aluzie la naționalii ardeleni**] ci **o categorie de producție**, cea mai de căpetenie a țării , **ideea agrară** ,cu care se confundă însuși secretul nostru de existență în cursul veacurilor, precum și actuala alcătuire de stat a României.

Label1

"**După procesul îndeplinit al exproprierii și împrumutării la noi**, cu toate consecințele, **o unitate de interese** trebuia să-i strângă în aceeași tabără pe toți **producătorii noștri agricoli**, într-o vreme când **agrarienismul** nu numai domină statele din centrul Europei,ci **constituie și o formulă de reciprocitate** pe care se întemeiază și planul de refacere a extenuării actuale de pe continent .

Iată deci,**botezul nostru în a cărui dogmă credem**, văzînd mîntuirea :

Vom fi un partid național agrar, pămîntul nostru va fi pedestalul nostru politic.

Firește, cînd pornim de la această bază, înțelegem că vom fi **un partid al maselor populare**, [...] În mod normal, vom căuta să **proteguim munca plugarilor** ,care reprezintă osatura țării ;dar pe acest temei, noi vom clădi **o doctrină de armonie socială** ,socotind parazitara și luptînd numai împotriva acelor tendinți și așezări ,care prin caracterul lor vor putea fi socotite ostile agriculturii.

Goga / apr.'32

-Curente de gândire

"România , în cei 12 ani de la Unire încoace, a fost frămîntată de o **serie de curente**, născute sau din **clișeele de gîndire uzate ale trecutului** [**aluzie la PNL**] ,sau dintr-un **vag romantism** inerent tuturor începuturilor [**aluzie la PNTJ, la PP**] .

România, pe toate tărîmurile, s-a căutat pînă acum pe sine, și nu s-a găsit încă.

Au fost la noi dibuiri, au fost erori, și au fost avînturi urmate de prăbușiri.

Întreaga această stare haotică , era pricinuită de o concepție fragmentară și de lipsa unei vederi de ansamblu."

▣ Programul PNA

[**LD: dincolo de formulările literare ,neobișnuite în discursul politic,dincolo de ideile politice** -multe destul de "vechi" ,alte prezente și în programele altor partide - nu se poate afirma că Goga nu a venit cu un **Program de partid și de guvernare** (cum afirma , spre ex., chiar Duca în acele zile) De notat că, pentru început, el a manifestat , în mai toate problemele, o platformă de luptă echilibrată, moderată, tradițională chiar, încît ...ruperea de Averescu , pentru a deveni "**homo regius**" , pare fezabilă.]

"Astăzi, noi , din perspectiva celor 12 ani trecuți, cu viziunea mai clară,ne putem da seama de situațiunea în care ne găsim,și putem să tragem liniile mari care să îndrumeze evoluțiunea noului stat."

/ **Ramurile vieții de stat** să se grupeze pe baza interdependenței lor firești ;

/ **Economia națională**, o strînsă unitate de acțiune pentru deslegarea problemelor din agricultură, industrie, comerț, comunicații, finanțe ;

/ **Problemele sociale și de sănătate** publică, să-și găsească rezolvarea într-un program unitar, înconcordanță cu interesele superioare de ordin intern;

/ **Cultura națională**, să se concretizeze printr-o înfrățire a școalei, a bisericii,a artei, pentru realizarea unei formule de civilizație proprie;

/ **Justiția** ocrotitoare și severă să contribuie cu toată eficacitatea , la sporirea sentimentului de legalitate, la stabilirea unei atmosfere morale prielnice ;

/ **Armata** , exprimînd voința dîră a poporului, să-și poată valorifica oricînd calitățile, în slujba idealului de pace,

/ **Politica externă**, întemeiată pe tratatele de pace în vigoare și pe alianțele noastre.

Goga / apr.'32

/ Politica agrară.

/ Lozincă partidului este : **"rod mult, rod bun și cu preț !"**

/ Pentru realizarea lozincii, partidul își propune coordonarea și sistematizarea lor pe baza unui **"plan agricol unitar, general și metodic "** , cu execuție succesivă și continuă care, utilizând cooperăția, capitalul național și străin, să realizeze **"exploatare agricole , intensive și mecanizate "** , cu silozuri, magazine, rețea de transporturi ;

/ Creșterea și exportul vitelor - încurajate ;

/ **Regiile autonome** cu caracter agricol (care nu și-au dovedit eficiența) înlocuite cu un sistem adecvat de exploatare ,pentru valorificarea avuțiilor naționale;

/ **Pomicultura, apicultura**, sericicultura, industria casnică - îndrumate spre o bună dezvoltare;

/ **Politica forestieră** revizuită, pentru ca națiunea să-și conserve această bogăție, iar valorificarea și comercializarea să ducă la dezvoltarea industriei lemnului, la câștigarea deșeurilor ;

/ **Regimul pădurilor și pășunilor** comunale, îmbunătățit ;

/ **Camerele agricole**, reorganizate, să devină auxiliar prețios ;

/ **Mica proprietate țărănească** - consolidată și apărută , pentru a constitui temelia sănătoasă a economiei agricole naționale; gospodăria țărănească va fi pusă la adăpost , printr-un sistem de asigurări contra sinistrelor; aplicarea conversiunii, cu păsuirea datoriilor;

/ **Cooperăția** -reorganizată , purificată de pasiunile politice ;

Goga / apr.'32

/ Politica financiară.

Temelia financiară a țării, trebuie așezată pe două principii fundamentale :

Respectarea situației monetare și a angajamentelor statului (interne și externe)

Buget de fecundare, de regenerare, nu de fiscalitate, de istovire .

Între acești doi poli , eforturi pentru :

/ **degrevarea de impozite** a factorilor economici creatori ;

/ **desființarea regiilor autonome** costisitoare și ineficiente;

/ concentrarea și reducerea bugetului ;etc etc...

Goga / apr.'32

/Politica industrială

[LD: să însemne asta politica " porților deschise " ? sau să însemne o eventuală complementaritate cu anume țări industrializate ?]

/Partidul socotește utilă **"o colaborare rodnică și sănătoasă** cu puterile economice, financiare și tehnice străine, pentru amplificarea energiilor țării, precum și în vederea eventuală de a se contribui astfel la coordonarea forțelor de producție și consum, între diversele națiuni , în măsura în care aceste grupări sunt compatibile cu interesele permanente ale suveranității naționale. "

Printr-o politică de realități, partidul va sprijini :

/ intensificarea industriei petrolifere ;

/ ieftinirea transporturilor și a căilor de comunicație ;

/ dezvoltarea aviației comerciale ;

/ ieftinirea articolelor de primă necesitate și a produselor fabricate, în raport cu prețurile agricole ;

/ stimularea industriilor neparazitate și a muncii naționale ;

/ dezvoltarea surselor de energie națională (apă , electricitate) , în agricultură;

/ Reorganizarea internă.

Pentru a pune de acord cu **instinctul de unitate națională , cu necesitățile țării :**

/ **Desființarea actualei reforme administrative** , care a produs un haos plătit cu cheltuieli enorme, și introducerea unei administrații simple, cruțătoare de buget ;

/ **Politică de toleranță** , întemeiată pe respectul individualității lor etnice, a minorităților naționale și confesionale ;

/ **Lărgirea drepturilor civile și politice pentru femei** ;

/ **Reorganizarea sanitară**, în special a satelor., a aglomerărilor urbane și a centrelor muncitorești ;

/ **Satisfacerea dezideratelor legitime ale muncitorilor** , pentru o existență materială, morală, spirituală adecvată ;

/ **Apărarea intereselor profesionale ale muncii naționale** ; reducerea șomajului ;

/ Școala

"În raport cu cultura națională, partidul nostru crede că **inflația legislației școlare** în anii de după război, complicată cu condițiile de viață făcute întregului corp didactic, reclamă o **atenție deosebită** pentru învățământul de toate gradele.

/ **Scoală primară** - corespunzătoare obligativității constituționale ;

/ **Scoală secundară** - conștient de rolul său, pentru pregătirea personalului de conducere

/ **Învățământ profesional** - care să contrabalanseze șomajul intelectual ;

/ **Învățământ superior** - autonom, sprijinit de stat, care să realizeze întregul scop : înaintarea științei; viitorii profesioniști intelectuali ; difuzori ai culturii naționale.

/ **Corp didactic** - cu asigurarea unor condiții materiale cât mai bune.

/ Biserica .

"**Religia**, fiind **puterea spirituală** care regenerează care animează și stăpânește adâncul sufletului popular, ca și toate clasele sociale, este **temelia** sigură pe care se poate reclădi **scara valorilor morale**. De aceea, problema religioasă va trebui repusă între **preocupările esențiale** ale vieții noastre de stat.

" **Reînființarea Ministerului cultelor și artelor**, și revenirea la principiul **salarizării de către stat a slujitorilor bisericii**, socotiți slujitori ai statului - vor fi printre primele măsuri ale guvernării noastre viitoare."

În acest scop, **se vor revizui și modifica atât legea de organizare a bisericii ortodoxe**, cât și **legea pentru regimul general al cultelor**.

/ Justiția

/ **Revizuirea actualei organizări judecătorești**, pentru a o face unitară, rapidă și ieftină.

Terminarea operei de unificare legislativă.

Perfectarea și aplicarea legilor menite să pună stavilă infracțiunilor contra banului public.

/ Politica externă.

Preconizînd și apărînd **politica de pace și concordie** între popoare, partidul socotește că România să fie în slujba acestui ideal, **alături de eforturile foștilor noștri aliați**,

"Amicițiile României în sînul **Micei Înțelegeri**, cu **Polonia** și celelalte state de care o leagă tratate de alianță și acorduri, precum și eforturile din sînul **Societății Națiunilor** , alături de celelalte popoare, vor găsi sprijinul cel mai hotărît al partidului nostru".

▣CHEMARE

"[...] vom păși cu voința tare și cu credința în triumful nostru [...] vom propaga o **atmosferă de sănătate**, cerînd tuturor factorilor de opinie publică **să înlăture valul actual de criticism înăcrit** care răspîndește neîncrederea în țară .

O morală nouă [...] o reîntroncare a **principiul de autoritate și de ierarhie a valorilor** , o concepție de **eroism și de tinerețe generoasă** [...] trimitem cuvînt de chemare către toți acei care vād dincolo de ograda unui strîmt egoism [...] îi poftim la muncă frățească , să tragă cu noi alături [...]

Privirile ni se îndreaptă către **fruntașii satelor preoți și învățători** [...] toți intelectualii țării din colțul lor de istorie , unde stau astăzi desarmați în fața vieții [...] "

-Dem.Burileanu

▣MOȚIUNE :PP se transformă în PNA

Congresul partidului Poporului, sub președinția d-lui Octavian Goga, hotărăște :
1. Decide ca pe viitor, partidul să poarte numele de "Partidul național -agrar "
2. Autorizează pe d. Goga să alcătuiască comisia pentru elaborarea statutelor, a comitetului de studii, a altor organe.
Congresul PNA / 10 apr.'32

4.) Gr. Trancu-Iași (PP) , comunicare la Regulament

/Înlocuirea deputaților plecați

(DAD, MO 84, șed. din 11 apr.'32)

Aduce la cunoștință , în numele PP , că s-a constituit un nou partid politic , **PNA**, care și-a expus și programul.

/ 3 din deputații PP - O. Goga, Tilică Ioanid și Stan Ghițescu - au trecut la noul partid.

/ PP a avut și are dreptul la 10 deputați. În locul celor plecați, trebuie puși supleanții de pe listă.

5.) Laokoon: "Partidul Național Agrar"

(Rev. "Parlamentul românesc" , an III, nr. 12, 12 apr.'32, p. 8)

/Partid de dreapta

Numele lui vrea să arate că este un **partid " românesc"** , care prin doctrina sa , se vrea < *ocrotitor al tradiției și al virtuților conservate de veacuri de poporul nostru* > .

Pornirea la luptă a acestui partid , "**cu îndrumare spre dreapta**" , condus de cetățeaul - poet **Octavian Goga**, prin magistralul său discurs- program , demonstrează că apariția sa era "**de o necesitate organică**"

/Succes în noul drum

Spre deosebire de partidul de puerilă doctrină conservatoare a dlui Gr. Filipescu , "**Sătul de vorba găunoasă** [...] sufletul românesc își cere îndrumători noi, pe căi noi, spre orizonturi noi. [...] Cel ce-a formulat în alte vremuri , strigăt și înfăptuire al străvechiului vis împlinit , se crede azi îndreptățit a formula și **crezul vieții** care, după îndeplinirea idealului politic , se vede în impasul de azi. [...] **Dacă în domeniul abstract al ideilor a raportat un triumf așa de strălucitor**, va avea aceeași norocoasă m. înă și de data asta ? [...]" Revista i-o dorește din tot sufletul și nu se îndoiește de bunele sale intenții"

6.) Eugen Goga ,(PNA) , "**Hitler la noi** "

"Țara Noastră" , ? apr.'32 (Preluat de "Dimineața" , nr. 9097, ? apr.'32)

[Sub acest titlu, Eug. Goga a publicat un articol în care a comentat **Pactul Hitler-Cuza**, prin intermediul național-socialiștilor sași din Ardeal, conduși de **Fabricius**.

"Dimineața" reproduce fragmente (Vezi la fișier LANC)

Eu îl preiau numai pentru a arăta cât de "mișcătoare" puteau fi receptate pozițiile oamenilor politici ; ce schimbări spectaculoase se vor produce în evoluțiile alianțelor politice. Iată-l pe Goga apărând politica "tradițională" , și pe **lorga într-o suspectă apropiere de ACCuza**. Deși, în 1932 ... de ce ar fi fost suspectă ? Cu ce intenție a preluat "Dimineața" art. lui Goga ?

Eug. Goga / apr.'32

▣ "Pact hitlerist "

"Iată însă că d. **A.C. Cuza** , prin fiul d-sale, [G.A. Cuza] **face o alianță** , un pact formal, cu **reprezentantul lui Hitler la noi**. Acest fapt agravează situația . Și dacă, prin el, dl **Fabricius** este oarecum acoperit, d-l **ACCuza se descoperă într-o lumină pe care nu o considerăm deloc favorabilă țării**.

S-a zvonit la început, despre **un simplu aranjament electoral**, în vederea apropiatelor alegeri. Înțelegerea aceasta nu era de natură să neliniștească pe nimeni, deoarece concepțiile arice, în materie politică, ale reprezentantului tipic al antisemitismului românesc, erau oarecum în evoluție normală.

Dar un pact cu tendința de a fixa o atitudine de caracter internațional, este cu totul altceva.

-Tăcerea primministrului Iorga

Un astfel de pact, făcut chiar și de un organism politic cu puține resurse în masele largi ale României, **trebuie reprob**at cu **toată energia**. Rolul acesta ar trebui să-l aibă, în primul rând, **guvernul în fruntea căruia se găsește d. Nicolae Iorga**.

Se pare însă că **primul ministru**, încurcat și d-sa într-o tovărășie electorală de viitor, cu d. ACCuza, **nu poate sau nu vrea să-și spună cuvântul său**. Datori sunt deci aceia cari au obiceiul de a se pune de acord cu interesele generale, fie că sunt la guvern sau nu, să-și spună cuvântul. [...]

-Concesiile lui ACCuza

Bineînțeles, d. **ACCuza**, în patriotismul său, făcând **concesii pe seama aliaților noștri**, își închipuie că ne salvează pe noi. Dar această **naivitate** nu ne mîngîie deloc și **ea nu scuză prin nimic acțiunea d-sale detestabilă**, din punctul de vedere al intereselor românești, cari nu pot fi satisfăcute, **decît prin intangibilitatea tratatelor**. [...]

Prietenia cunoscută dintre d-nii N. Iorga și ACCuza, este desigur văzută de către cei ce au ochi la București să vadă.

-Oscilațiile lui Iorga

Oscilațiunile primului ministru, în materie de atitudini politice, sunt și ele, cum s-ar zice, trecute în patrimoniul preocupărilor mondiale. N-ar fi deci de mirare dacă din această prietenie s-ar trage concluzii dăunătoare țării."

Eug. Goga / apr. '32

7.) Octavian Goga, 8 mai '32. Ploiești

("Dimineața", 10 mai. '32)

[LD : "**Dimineața**" semnalase cu cîteva numere în urmă, pe de o parte, faptul că **Goga a fost primit în audiență la Rege**, pe de altă parte, **că la banchetul de la "Palermo"**, ar fi spus că **< În mai puțin de o lună, Bucureștiul va fi la ordinele noastre .>**

La Ploiești, el lansează **campania de răsturnare a guvernului Iorga-Argetoianu**]

Organizația de Prahova a organizat întrunirea în **grădina "Grivița"** din Ploiești.

De la centru, participă : Goga, I. Athanasiu, Eug. Goga, I. Vasilescu-Valjean, Paul Iliescu,

Em. Protopopescu-Pache, Ianculescu, Mihăescu, Nigrim ș. a.

S-a trimis o telegramă MSRegelui... În sala "Omenirea" s-a organizat o masă comună, în care s'au rostit toasturi. La întrunire :

- **I. G. Obrocea** (președ. PNA-Prahova)

Semnaleză marea nedreptate făcută proprietarilor de terenuri petrolifere prin așa-zisa naționalizare, care n-au adus nici un folos pentru țară ;

- **GD Niculescu-Malu** (vice-președ.)

Demască risipa ce o face guvernul cu banii țării ;

- **I. A. Bassarabescu**

" O Românie mare, la timpuri mari, cu oameni mici, nu poate exista."

- **CC Brăescu (Rmnicu Sărat)**

Țara întreagă se aliniază astăzi în jurul d-lui Octavian Goga "

- **I. Vasilescu-Valjean**

(ex PNL, ex PNL-2, ex-Grup liberal independent, colaborator Iorga)

" Mișcarea noastră a băgat în sperieți pe adversarii politici. : Din sfărîmăturile vechilor partide v-ați convins și dvs că nu se mai poate face nimic."

«Rostul PNA.De vorbă cu țara

- Ideea agrară

" **Partidul Național Agrar** , de curînd înființat , s-a hotărît să stea de vorbă cu Țara. Aceasta este datoria noastră , după ce **am lămurit Capitala**.

Credem că partidul trebuie să se înfățișeze și să spunem **cine suntem și ce vrem**.

Partidul nostru nu este o combinație trecătoare , ci este o emanațiune a masselor populare din această țară.[...]

/"Punem **ideea agrară**, punem pămîntul, la baza politicii noastre , 80 la sută din această țară , trăesc din sînul acestui pămînt.Este o anomalie că într-o asemenea țară să existe credit industrial și să nu existe un **credit agricol**.

Aceasta ar fi deajuns ca să arătăm rostul nostru și baza noastră de luptă."

- Ardealul –zona economică a Budapestei

/"În Ardeal s-a făcut demagogie cînd s-a arătat că s-a făcut naționalizarea industriilor moștenite de la vechiul imperiu austro-ungar.E falsă această credință.

"**Nu s-a făcut nimic serios pentru emanciparea economică a Ardealului** de la război încoace, pentru ca industria Ardealului să fie scoasă din raza de influență a Buda- Pestei, spre a **intra în zona de influență a Bucureștiului**. [.....]

M-am angajat să propag adevărurile mari ale țării mele. În momentul cînd m-am angajat în această luptă situația mea este : **sunt mai curat decît alții** și nu mai prost decît ei; în trecutul meu , sunt mai multe picături de lumină decît în trecutul lor ; am văzut în problemele mari mai limpede decît alții."

Goga / 8 mai '32

- Vremuri prerevoluționare

"Jalea este în toate sufletele , durerea întrece crestele frunților tuturor.[...]Astăzi suferă toată lumea [...] oameni care au muncit pentru țară și și-au făcut datoria , iar astăzi mor de foame. De cine să vorbesc ? De **funcționari** cari slujesc țara cu dreptate și care din septembrie nu și-au primit salariile ? De **învățători** cari de asemenea sunt astăzi fără retribuție ?De **armată**, chinuită ?De sătenii al căror plug răstoarnă o glie bogată în această țară , și cărora nimic nu le intră în hambare ?

Aici în Prahova, județ bogat în care curge aur, sărăcia și-a făcut cuib.

"Am spus acum cîțva timp că **trăim vremuri prerevoluționare** : acesta este adevărul și datoria noastră este să privim adevărul în față. **Cine poartă vina ?**

Sunt dureri cari în altă parte nu există.**În Occident este sărăcia organizată**.

La noi este **bogăție dezorganizată**.

Goga / 8 mai '32

- Vinovăția partidelor

[LD: Goga se prezintă ca un " imaculat " ! Ca și cînd nu a făcut parte din **Partidul Național**, apoi din **P.Poporului**, din **guvernul Averescu** !]

" **Partidele politice** care au gospodărit această țară de la război încoace, **sunt vinovate** de situația de azi.**Partidul liberal** este născut în vechiul regat.Orizontul lui pleacă de la București și se oprește la Predeal sau Brașov.**Partidul Național** din Ardeal , vede numai de la Satu Mare la Brașov.Țara, în momentul cînd s-a strîns laolaltă , trebuia să fie una singură, nu fragmentată."

În **P.Poporului** -Averescu : "M-am despărțit în ziua cînd m-am convins că **mareșalul nu mai vede limpede**, nici situația politică, nici datoriile sale față de acela [**Carol**] care sintetizează interesele vitale ale neamului și întrupează ideea națională."

O.Goga / 8 mai / '32

8.)Octavian Goga ,Craiova, 15 mai'32

("Dimineața", 28, nr.9119, 17 mai'32)

Este **primul Congres regional** al PNA. S-a ținut în **grădina "Minerva"**, str.Kogălniceanu.De la București au venit : O.Goga, D.Burillianu , Al.Valjean, preot Mihalcea, prof.univ.Eug.Goga .C.Brăescu (R:Sărat) Din județele Olteniei, delegații noului partid .Din Dolj, au venit delegații de săteni.

La întrunire participă:**Iancu Isvoranu** (ex-senator PP, șeful org.) salută pe Goga.

-C.Brăescu (P.Sărat) **Lozinca lui Goga : Pămîntul, națiunea , Coroana.**

-Vasilescu-Valjean: critică guvernarea lui Iorga -Argetoianu, care n-a adus nici un folos țării ;
Apreciază **conversiunea, care va fi perfectată de Goga .**

O.Goga : Noul partid s-a hotărât să ia "**drumul mărturisirilor publice**" dealungul țării.

Ca partid nou, " nu revendică nici una din înfăptuirile trecutului " .

PNA are două importante principii: **pămîntul și națiunea.**

Goga / 15 mai'32

/Partidele politice vechi.

PNL a fost un **importator de clișee din străinătate ;**

P.Conserv.(vechi) nu a putut face **legătura dintre pămînt și sufletul poporului;**

PNR (Ardeal) **nu- și mai avea rostul** după unire;

PȚ (vechiul regat) **nu-și mai avea rost** după împroprietărire;

Iorga nu este un creator de curente, ci un "profitor"

"PNA , nou înființat, ține să dreagă ceea ce alții au stricat."

■Întruniri PNA la București

[**LD: atenție ! sunt mulți evrei .Probabil rupți , odată cu Goga, din PP.Deocamdată , la Goga nici un accent antisemit]** În aceeași zi, în București, în **culoarea de "Negru"** ,unde șef era **dr.Ilie Rădulescu,**

în cartierul **Obor-Moșilor- Dudești** , au avut loc **mai multe întruniri ale PNA :**

/ În cartierul Obor, în "**sala lui Niculescu** " , cu participarea delegaților din Pantelimon, Suter, Baicului Vii, etc.Oamenii și-au spus păsul, iar **dr.Schwarz , Paul Iliescu , dr.Ilie Rădulescu** au răspuns.

/ În sala "**Casei de sfat** " din **Calea Moșilor**, la care **cei 3 fruntași au răspuns cetățenilor;**

/ În casa de sfat"**OctavianGoga**" (Calea Dudești) , prezidată de N.Dafu.

Au luat cuvîntul **Osias Melic** (secretar general) , av.V.Dumitrescu, av.Sarcu ,Birbaum, Horeinștein, Feldman, Horenștein, Jean **Redler**, Sidoly Boreșteanu, Jean Schwarz, Dafu.

PNA, Goga / 17 mai'32

9)2 iunie'32. **O.Goga** :criza guv.Iorga

("Țara Noastră" , cf. "Dimineața" , 3 iun.'32)

-Zvonuri, culise

Goga ar fi spus prietenilor săi : **Prevăd** că lucrurile se vor petrece foarte simplu.

/ **Titulescu va sosi în țară**, va lua **contact cu șefii de partide**, se va izbi de aceleași **dificultăți**, ca anul trecut.Vor fi **discuțiuni lungi**, obositoare, plicticoase.

Se va discuta îndelung **distribuția prefecturilor, a mandatelor, a unui program**, al unui plan de lucru."**Nu suntem pregătiți pentru o unire a partidelor."**

Pînă joia viitoare, **Titulescu își va depune mandatul.**

/ "**Factorul constituțional** va fi silit să examineze **soluțiile fiecărui partid** în parte.

Ce va ieși, nu se poate prevedea.**Nu văd un guvern al PNTȚ** , după cum, din alte considerente, **nu văd un guvern pur liberal.**[...]

Eu aștept liniștit și senin desfășurarea evenimentelor. "

-Declarația lui Goga

Goga a dat o **scurtă declarație** pentru "Dimineața" :

/ " **Rolul unui șef de partid** în împrejurări ca cele de azi, este **să păstreze o fațadă de liniște absolută** , după care **să se gândească** la toate și **să nu vorbească nimic.**"

N.R : este interesant că "**Țara Noastră**" **continuă să atace pe național-țărăniști și liberali**, susținând că **rezolvarea crizei ... nu se poate face apelând la partidele care au guvernat până acum.**

Citat caracteristic lui Goga : "**Este nevoie de o credință nouă , o religie a sufletului** , pe care nu o vor putea da reprezentanții regimurilor trecute .[...]Peste tot **plutește un reavăn miros de înoire.Nu se vor putea aplica formule demodate , corsete vechi**, unei vieți ce se cere în alte orizonturi.[...] Acesta este sensul just al cuvintelor regale."

Goga / 2 iun.'32

10.) 4 iunie'32:Pertractări Titulescu-Goga

(Dimineața " , 5, 6 iun.'32)

/ " **D.Nicolae Titulescu** a făcut la 9 jumătate o vizită de o oră d-lui **Octavian Goga**.

Șeful partidului național-agrar a fost întrebat de d.Titulescu **dacă participă la un guvern de concentrare. D.Goga a dat , în principiu, un răspuns afirmativ , cerînd însă preciziuni** în ceea ce privește **programul și competența** acestui guvern.

D.Titulescu n-a putut da , încă , asupra acestui punct, preciziunile cerute."

-Zvonuri, culise

/ **N.R.:** După plecarea lui Titulescu , i s-a comunicat lui Goga "**zvonul**" care circulă în oraș că, în cazul eșuării tentativei Titulescu, **se va constitui un guvern Cihosky** , cu concursul lui **Goga și Argetoianu...** **Goga a ascultat zîmbind , dar s-a abținut** să comenteze.În anturajul d-lui Goga **se crede că, pînă la urmă, se va forma un guvern Goga** , fără alte elemente.

-Opoziție anti-PNT

/ După **audiența la rege, Goga** a declarat **fericit** că este **mulțumit de a fi putut să spună** șefului Statului **tot adevărul** și nerăbdător să poată vorbi limpede și deschis.

În sala de jos a Palatului, **s-a întîlnit cu Titulescu** , cu care a vorbit cca o oră.

Goga a refuzat orice destăinuire. Apoi a plecat acasă.

/ Din cercurile gogiste , s-a afirmat că, **dacă** , după formarea guvernului , se vor organiza imediat **alegeri, PNA nu va participa** , deoarece este în plin proces de organizare.

-Nota red.:

Goga va intra , totuși, în acel **front al opoziției anti-PNT, alături de PNL,PP, PT, PND.**

PNA/ 4-5 iun.'32

Guvern Al.Vaida-Voevod

11.)3 iulie'32. Octavian Goga, interviu : guv.Vaida

("Dimineața" , 3 (sau 8 ?) iul.'32)

▣**H.Soreanu –O.Goga**

/ **Soluție nejustificată moral-politic.**

PNA a fost surprins de alegeri , în chiar primă fază a organizării sale. **Unii dintre partizani au sperat** - nu facem nici o indiscreție - că acest eveniment îi vor surprinde ... **la guvern**. De aceea , poate , **entuziasmele** destul de calde de la început , **s-au tocit pe alocuri**. **D.Goga** a avut de reflectat cu **amărăciune** asupra **oamenilor și a moravurilor**. D-sa rămîne o **personalitate interesantă**, ale cărei păreri n-au putut fi trecute cu vederea în cursul **anchetei noastre electorale**.

-H.S. : Cum judecați soluția ce s-a dat **crizei politice din p.d.v.constituțional**, și din p.d.v. **al situației generale** ?

- O.Goga : " Pe deasupra dogmatismului constituțional , a prevalat totdeauna în judecata mea ,problema utilității de stat.**Constituționalicește**,desigur, **n-am nimic de reproșat**.

Știut este că **MSRegele are prerogativa de a-și alege miniștrii**.

Privită , însă , chestiunea din **p.d.v.al utilității** , **răspunsul este mult mai complicat**.

Atmosfera care e în jurul partidului național-țărănesc , **nu justifică cătuși de puțin noua investitură ce i s-a dat**."

Goga / 8 iul.'32

-PNȚ= partid acefal (retragerea lui Maniu)

-H.Soreanu: Motivele ?

Partidul e acefal. **D.Iuliu Maniu** de un an și mai bine , crede că se reface în opinia publică ,prin **așa-zisa retragere din fruntea partidului**. E și aceasta **una din manevrele de învăluire a opiniei publice** ,cu care fostul președinte al consiliului dirigent **obosește lumea** .Cunoașteți **legende** **ce a pus în circulație** , prin șoapte la urechem , ca să-și creeze **o aureolă de victimă**.Ele se rezumă la **așa -zisul conflict ce a avut cu MSRegele** .În foarte multe variante , s-a editat această **poveste vinovată** , care **a otrăvit** mai ales , sufletele din Ardeal.**Ea persistă** , fiindcă **d.Maniu o menajează înaintea** ,avînd aerul că așteaptă o reparațiune dincolo de palatul regal.

-Bifurcațiile din PNȚ

A doua chestiune care se pune: **bifurcația permanentă din partidul** la guvern ,**se menține mai departe**.Avem în față **două categorii bine definite** , care **nu-și pot reconcilia părerile**.Întrebați-vă și dvs ,**cine conduce aici ?Cine răspunde de situație ?**

Cine este puntea dintre cele două tabere opuse ?

Guvernul face declarație , de exemplu , pentru stabilizare și pentru plata cuponului , **în vreme ce fruntașii partidului au păreri cu totul potrivnice**.

Întrucît mă privește , sunt de părere că **este o imposibilitate să se creeze o unitate de gîndire politică** , **între două soiuri de oameni , cari vorbesc două limbi diferite."**

- HS : Dar **guvernul actual** pretinde că are **o misiune strict limitată**: aceea de a face **alegeri libere** ?

/Triumful mediocrității.

" În forma lui actuală , nu-l văd existînd mai departe decît printr-o justificare care s-a mai văzut la noi:**triumful mediocrității** . În adevăr , **actuala compoziție nu va putea face față vijeliilor de mîine**.Nu mă gîndesc atît la luptele parlamentare ,cît la soluții care - care dacă nu vor veni într-un timp scurt - **țara noastră intră într-o zguduitoare criză de stat**.Nu pierdeți în vedere situația actuală.

[înșiră marile necazuri :funcționarii , încasările bugetaredatoria externă , etc.]

" Mă întreb : în fața **golului de la 1 august**, ce se va alege din cunoscutul zîmbet al d-lui Mironescu ? **Cine mai pune bani aici ?** Experții de la Liga Națiunilor ? [.....]

Un împrumut extren, nu-l văd **nici posibil, nici probabil** .[.....]

HS: " Ce impresie aveți din **campania electorală ?"**

" Care este situația **partidului d-voastră** înaceste alegeri ?

/Curente de zăpăcire-erezii

Încă nu-și poate face o impresie; la Romanați, l-au așteptat bătașii."Spre nenorocirea mea, **nu mă pot încadra în nici o formulă de zăpăcire a mulțimii.**

În farmacia mea, nu se găsește otravă pentru proști.

Sunt trei curente care uneori **merg paralel** și alteori **se încrucișează** ,
încurcând mințile , mai ales ale țăranilor .Toate trei produc pentru bucătărie : dau voturi .
- "Iartă tot ! "

Este curentul lui < Iartă tot > , care plimbă generozitatea neantului peste creștetele
poporului.După făgăduielile lui, nu se vor mai plăti nici datorii, nici impozite, și mașina de
bani va ușura toate nevoile . [aluzie lupiști]

-Garda de Fier !

Al doilea, este < Garda de Fier > , care **stîrnește imaginația populară cu icoane și sfinți**
bizantini și cu bucuriile vieții de veci .

-Contra Regelui

Al treilea curent, știți bine, **e contra regelui.Cît pe șoptite, cît pe față.**Spuneți și d-voastră ,
dacă o judecată normală poate să-și facă drum , ușor, prin asemenea erezii.

12.) Manifestul PNA (alegeri 17 iul) , iun.'32

("Dimineața ", 28 iun.'32)

/PNA:Jurământ de cinste

"Cu **sufletul adînc îndurerat** de soarta țării, trimit acest cuvînt **bunilor români .**

Răspund în fața lui Dumnezeu și al oamenilor, că **vorbesc cinstit , desfăcut de interese**
personale, închinîndu-mă numai la altarul patriei.

" România a ajuns la **cea mai grea răspîntie.**

-Regimul vechi:convulsii,crize , sărăcie

După îndelungate și neiertate **greșeli ale conducerii de stat**, după **oblăduirea vechilor partide**
politice , lipsite de orizont și de credință,în al 14-lea an de la împlinirea hotarelor ,societatea

românească a intrat în **faza marilor convulsii.**

Priviți împrejur, e pretutindeni un **cutremur de fiecare clipă.**

Sguduită moralcește și **înfrîntă** în așteptările ei,**umilită și despoiată** ,Țara se zbate în **ghiarele**
sărăciei și ale **desnădejdei.[...]** Împinși pe **povînișul căderii** de ani de zile,
guvernarea din urmă ne-a adus la **gura prăpastiei.**

/PNA:principiul autorității , tabla valorilor

"Numai un **cuget curat** , o **voință tare** și o **hotărîre eroică** , intemeiate toate pe **principiul**
autorității și pe **tabla valorilor**, dincolo de **pustiirile demagogiilor**,
mai putem opri începutul primejdios al crizei noastre de stat.

-Guv.Vaida=tovărășie de mîna a II-a

"În astfel de împrejurări, cînd **fierbe țara** , s-a așezat **la cîrmă o tovarășie de mîna a doua**, din
partidul zis național - țăranesc, afișînd **batjocora "alegerilor libere"** prezidate de **Alexandru**
Vaida.Ce înseamnă venirea acestor **oameni înfășurați în străinism**, cunoscuți nouă în toate
tainele lor ? Mai întîi , **știrbirea vinovată a ordinii politice.**Au fost ridicați din nou aceia care **au**
săpat neconținut unitatea de stat [...]a biruit , deci, **păcatul destrămării** și a fost nesocotită
concepția așezării pe temeiurile sănătoase ale integrității naționale.Dar este și **o pălmuire a**
ordinei morale, regimul actual.

Abia după un an după plecarea sub osînda tuturor, **au revenit urzitorii nenorocirii de azi.[...]**
Iacomii care au secătuit bogățiile neamului [...]

/PNA:nou ideal cetățenesc

[...] noi am năzuit spre o **religie nouă**.Am întemeiat **partidul național-agrar**.
Dorind o **primenire**, stabilind un **crez**, vestind **pocăință și sancțiuni**, noi vrem să dăm un **nou ideal cetățenesc**.[...] **Ținta noastră ?** Pe ruinele ereziilor de pînă acum, **vrem să vindecăm țara**. **PNA** [...] se leagă să îndeplinească o **reformă radicală a sufletului României bolnave**.[...] o **rectificare morală a socității românești** [...] **PNA** vede în **ideea monarhică** garanția cea mai temeinică a existenței noastre de stat național. [...] **PNA** crede în **sîngele românesc** și în **pămîntul țării** .
Afirmînd puterea de **înoire a ideii naționale** , la adăpostul căreia se poate realiza o **operă de armonie socială** , cu **ocrotirea normală** a tuturor **infiltrațiilor etnice străine**, și văzînd în **agricultura** categoria de producție cea mai însemnată a României [...]

/PNA:angajamente

"Ne vom strădui **să apărăm** în orice împrejurare **proprietatea agricolă** [...]
Vom pune în practică [...] **lozinca** partidului [...] : **rod mult, rod bun și cu preț** .
Vom revizui și îmbunătăți condițiile **conversiunii agricole** [...]
Vom stăru [...] **să salvăm proprietatea imobiliară urbană** din ghearele **cămătăriei** [...] pentru a nu altera actualele relații de proprietate , printr-o **invazie străină** .
Ne angajăm [...] o **reducere a impozitelor actuale** [...]
Vom face **să se ieftinească toate mărfurile** de care are nevoie **țărănimea** [...]
Vom însănătoși **finanțele sleite ale României**, nu prin noi împrumuturi [...] ci printr-o mînuire cinstită a banului public .[.....]
Vom cere atît **diminuarea cît și eşalonarea datoriei** noastre publice [.....]
Vom da țării o **nouă reformă administrativă** [...] capabilă de a reînvia simțămîntul de **autoritate națională** , de **putere executivă efectivă** [...]
Vom lua apărarea **intereselor profesionale ale muncitorilor** [.....]
Vom trage la răspundere pe toți cei care **au risipit și jefuit averea statului** [.....]
Ne luăm obligația să instituiem un **control al averilor** [...] cu **confiscarea** în folosul statului a **tuturor bunurilor dobîndite** [.....]
Ne vom îngriji [...] de **soarta bisericii și a școlii** [.....]
Vom reînființa **Ministerul cultelor și artelor**,și vom acorda o **justă retribuție preoților și învățătorilor** [...]Vom veghea ca **armata** noastră să fie **bine înzestrată și bine hrănită**

/Avertismente

"**Băgați de seamă , români**" Ne pasc **vremuri prea revoluționare** și **aripi negre** filfii peste creștetele noastre.**Intellectualii** din toate colțurile, de la orașe și de la sate, **desgropați** din adîcul sufletelor , **îndemnuri străvechi de dragoste de neam**.
Ucideți cu votul vostru toropeala de astăzi, alungînd un guvern nevrednic, și faceți **din urnă , un potir al învierii noastre naționale**.
Cu aceste simțăminte - nu pentru el, ci pentru voi - **vă cerem votul "**
PNA/ Manifest electoral / iun.'32

13)13 iunie .Întrunire electorală PNA

("Dimineața" , 14 iun.'32 , reportaj)

Sala "Tomis" , Calea Călarșilor, sub președinția lui I.Vasilescu -Valjean.

Participă : **I.Lupaș** (salutul ardelenilor) , **Sebastian Bornemisa** (primarul Clujului) , **dr.Ilie Rădulescu**, **CCBrăescu**, **Al.Popovici-Tașcă**, **Gică** și **Ion Săulescu**, col.**Diamantescu**, **Scarlat Struțeanu**, prof.univ.preot **Mihălcescu** , ș.a. ș.a

/I.Vasilescu-Valjean

-Guvernul Vaida -Maniu

"Suntem încă subimpresia **actului de nemaipomenit curaj al d-lui Vaida** ,care **a cutezat** să ia astăzi răspunderea unei guvernări.Orice guvern, la venire , trezește speranțele , e așteptat la lucru, se bucură de un infimcredit moral, pînă ce uzura normală îl aruncă în disgrația cetățenilor.

"Pentru prima oară în istoria politică a poporului nostru, un guvern **este primit** de la început cu **un clocot imens de ură, cu gesturi de revoltă**, cu **pumnii strînși**, de o populație ruinață moralmente și materialmente.

Nu s-au vindecat **rănilor de la Lupeni**, nu s-au uscat **lacrimile văduveor și invalizilor** stîlciți în bătăi pe calea Victoriei, și **autorii atîtor jafuri și nelegiuiri** , sfidînd un întreg popor, **s-au instalat la cîrma țării**.

"Guvern de alegeri ? Rîd și copiii ! E o politică de struț și toată lumea vede ce urmărește struțul acesta imens care și-a ascuns **capul la Bădăcin** , așezîndu-și **restul pe banca ministerială.Cu ce program au venit ? [...]**

Se spune **că au cerut puterea amenințînd cu destrămarea unității noastre naționale.[...] Pe cine reprezintă ei ? Ardealul ?**

Cei mai mulți **ardeleni s-au răspîndit în partidele noastre** și, ca apa curată a izvoarelor, s-a infiltrat moleculă cu moleculă **în pămîntul strămoșesc**.

Numai **Maniu și Vaida** formează **mlaștini la suprafața acestui pămînt. "**

-Octavian Goga –simbol al Ardealului

"Unitatea noastră națională **o reprezintă în chip luminos Octavian Goga**, dar el și-a trăit tinerețea în preajma lui Vlahuță, a lui Delavrancea, a lui Coșbuc, în atmosfera aceea de idealism în care s-au plămădit destinele unui neam.Dacă n-ar exista azi Octavian Goga , care **întruchipează simbolic frumusețea sufletului ardelean**, n-am înțelege pentru ce și-au vărsat sîngele 800 de mii de oameni într-un război de eliberare "

/ Octavian Goga

Evocă lupta dusă pentru realizarea unității naționale, alături de Nic.Filipescu,Take Ionescu, Delavrancea.Continuă lupta.

-Tratatul Titulescu- Goga-Iorga- Vaida

Guvernarea Iorga se poate asemana cu "trecerea unui taifun" , care lasă în urma sa numai "dărîmături și credințe prăbușite " [**descrie ravagiile economice**]

Redă tratativele lui Titulescu cu el, conchizînd că **guvernul de uniune era**

" o imposibilitate morală și tehnică " [**argumentează**]

Titulescu i-a speriat cu pericolul revizuirii tratatelor, dar **Goga zîmbește :**

"problema frontierelor noastre nu e spre Ungaria , ci la Nistru "

-Guvern Vaida !

"Formarea guvernului Vaida a produs stupoare.

"Cînd noi luptam pentru unitatea națională,d.**Vaida era în serviciul habsburgilor."** [**!?!**]

Acest lucru i se poate ierta, dar nici într-un caz nu-l indică pentru un rol de conducător în România întregită.Vaida a mai guvernat și a trebuit să plece pentru că.. s-a dovedit incapabil.

/ Maniu -Coroana

"Eu simt ce se pregătește, citesc în cărțile d-lui **Maniu, care s-a angajat într-un duel mut cu Coroana** și se pregătește ca , după ce alegerile vor fi dat majorității PNT, **să spună că primește puterea de drept de la suzeranitatea poporului , peste capul Coroanei și cu umilirea Coroanei.**

/ Goga –Croana

" Aceasta o spui ca să știe țara , fiindcă, trecînd peste micile mele nemulțumiri, țin s-o repet cu deosebire în aceste împrejurări, **regalitatea este crezul meu** , fiind că numai sub **scutul regalității** , unitatea noastră națională poate să fie apărută în mijlocul **vulcanismului continental.**

"Eu prevăd o **epocă de mari frămîntări** , simt cum vine **valul tulbure**, nu vreau să fiu sub val, ci

sus pe creasta lui. [...] **sunt o pasăre a furtunii** .

Voi merge în toate colțurile țării și nu voi depune armele chiar dacă ar fi să pornesc desculț și cu șapte inși după mine.[...]

«Quo-Vadis România ?

Lozinca de care sunt călăuzit , să răspund la întrebarea " **Quo Vadis ?**" vă spun:
merg pe drumul marilor răscoliri populare ."

Goga / 14 iun.'32

14.)Rezultatele alegerilor din aug.'32

[LD: extrag numai județele în care au obținut loc. **7 deputați**. Pentru comentarii și plasare în sistem :vezi la fișier **Parlament, validarea deputaților**.]

«Locuri obținute de PNA-Goga

1. Teleorman.Tg.Măgurele

PNA : **Stan Ghițescu** (Supleanți: I.Beca, Paraschiv Grigoriu,
C.Bleescu, Florente Bărbulescu)

Partid	Votanți	Loc
PNA	7.777	3

2. Romanați, Caracal

PNA **I.Vasilescu Valjean** (Goga optează pentru alt județ)
(supleanți: I.Ianculescu, C.Florescu, D.Ionescu-Știrbeu, Stere ionescu)

PNA	5.115	3
------------	-------	----------

3. Covurlui , Galați

PNA **Gr.P.Mihăilescu** (supleanți : I.Savin, Șt.Șerban, D.Mîndrescu,
I.Constantinescu, preot D.Istrate, Iorga Penciu)

4. Mureș .Tg.Mureș, Reghin

PNA **Octavian Goga** (supleanți: dr.Aurel Baci, Dorift Șuteu, Iosif Pop,
N.Suciu, dr.I.Hîrșia)

PNA	4.795	3
------------	-------	----------

5. Năsăud ,Bistrița-Năsăud

PNA **dr.Leon Scridon** (supleanți: dr.Teodor Vidican , dr.Cornel Mureșan)

PNA	2.069	2
------------	-------	----------

6. Orhei

PNA : **Ic.Stavr.Pavel Gugiujna** (supleanți: P.Ivascenco, C.Sireaev,
D.Besler, T.Cazacu, Pavel Harea)

PNA	3.649	4
------------	-------	----------

7. Constanța

PNA : **Aurel Butu** (Duțescu, W.Davidoglu, I.Broască, O.Goruneanu) PNA 2.707
(DAD, validările, MO nr.4- 9 , 3-12 aug.1932)

15.) **Stan Ghițescu** (PNA-Goga) , 2 aug.'32

(DAD, MO 3 , 2 august 1932, p. 15)

-Guv Vaida = guvern de partid, nu de "alegeri"

"Examinînd rezultatul alegerilor generale, Partidul Național Agrar trage următoarele concluziuni :Acest rezultat **nu este** și , nu putea să fie **expresiunea voinței alegătorilor**. Guvernul prezidat de d.Alexandru Vaivda , a fost numit printr-un **binevoitor și indulgent eufemism** ,"**Guvern de alegeri.**" Pentru a proba de la început sinceritatea acestei denumiri, el a fost alcătuit cu **exponenții militanți ai PNȚ**, și a condus operațiunile electorale ,după cum era de așteptat, în sensul indicațiunilor și pentru satisfacerea nevoilor acestui partid.

"Retras de la putere deabia cu un an înainte, și **uzat din p.d.v. politic și moral**,

în așa măsură încât avea să lupte la orice pas cu resentimentul maselor populare ,
PNȚ, prin reprezentanții săi din guvern, **a fost silit să întrebuițeze** ,
pentru a-și asigura un rezultat din cele mai modeste, **întreg arsenalul ingerințelor electorale**.

-Falsificarea voinței cetățenești

Nu a lipsit nici una din procedurile ce se întrebuițează pentru **falsificarea voinței cetățenești** :
amenințarea sătenilor că nu se vor mai folosi de izlazurile comunale ; **alungarea** de la localurile
de vot , **trimiterea la munca câmpului** , cu asigurarea că cei ce nu votează nu vor fi amendați ;
declararea **comunelor contaminate** , **sustragerea cărților de alegător** și traficul de public,
substituirea ade văraților alegători , prin agenții guvernului și **nenumărate acte de violență** ,
care au stîmjenit propaganda și efectuarea unor alegeri libere.

"Cu toată protecțiunea acordată, acestor excese și abuzuri, **guvernul nu a putut realiza
decît un procent de 40,30 %** , adică **limita cerută** de legea electorală, pentru a invoca
beneficiile primei, contestată în mod categoric cu cîteva luni înainte **de doctrinarii partidului "**

-Acorduri imorale electorale

" Dacă socotim însă că **această limită** însăși nu s-a atins decît prin **acordurile** încheiate cu
partidul săsesc și cu o formațiune maghiară , și printr-o generoasă **recalculare a voturilor
anulate** , trebuie să conchidem că :) **rezultatul dobîndit de PNȚ este în realitate sub limita
gratificațiunii și indulgenței legale."**

"Lipsit, deci, de orice autoritate și de sprijin trebuincios, aflat în fața unei opoziții covîrșitoare ,
PNȚ , pentru a vedea realitatea în față, trebuie **să-și reamintească judecata** pe care a făcut-o ,
în fața unei situații identice , acela care este **șeful** său cu intermitență .

-PNȚ-înfrînt

Într-adevăr, interpretînd rezultatele dobîndite în alegeri **guvernul lorga**, care realizase un procent
de **47 %** ,d.lui **Maniu a declarat că aceasta echivalează cu o înfrîngere și cu o
dezaprobare a opiniei publice .**

"Îmbrățișînd acest punct de vedere, **PNA consideră înfrîngerea guvernului PNȚ** ,
prezidat de d.Vaida Voevod, ca **evidentă, și nu poate da aprobare unor alegeri**
în care s-au întrebuițat toate mijloacele prin care **voința cetățenească este falsificată."**

- **Adam Mitache** : Dar dvs **cum v-ați ales** cînd era **d.Goga ministru de Interne ?**

- **O.Goga** : "D-ta , dle deputat, pe atunci te jucai cu cercul "

Stan Ghițescu / 2 august '32

Guvern Al.Vaida Voevod.Legislatura II.Sesiunea extraordinară.aug.-oct '32

16) Vasilescu-Valjean, Interpelare , 19 aug.1932

/"Statul romano-catolic Ardelean "

(DAD, MO 13 , șed. din 19 aug.'32, p 275-276)

[LD : nu stăpînesc bine chestiunea, nu am documentele oficiale în problemă,
semnalez doar ... existența unor tensiuni, a unor discordanțe ...

Vezi și la pozițiile de mai sus - ex.A f , George Sofronie ,

[Atenție LD ! în 1939, Acordul încă nu era ratificat și nu intrase încă în vigoare]

Vasilescu-Valjean (PNA -Goga) : întreabă pe miniștrii Cultelor , Justiției și Afaceri Străine ...
relativ la **" Statutus- ul Romano-Catolic Ardelean "** , dacă au cunoștință de condițiilor
păgubitoare ale **"Acordului "** de la Roma . **Cere anularea acestui Acord.**

" De o lungă serie de ani, se agită în opinia publică străină așa numita **"Problemă a Statului Romano-Catolic Ardelean"** , care a fost ridicată de nenumărate ori și de la tribuna Parlamentului.

-Era maghiară

Sub numele de **Statului Romano-Catolic Ardelean** , se înțelegea , în era maghiară , o **formațiune provizorie** care, **sub înaltul patronaj al regelui maghiar** și ca **organ al Ministerului Cultelor** , administra o serie de **bunuri publice** și conducea diferite **instituții educative și școlare** , al cărui scop era **desnaționalizarea Ardealului**.

-Era românească

"Ajuns în 1918 sub stăpânire românească, ale cărei organe nu-i cunoșteau îndeajuns situația de drept, **Statul catolic** , pe neobservate, **a înlăturat patronatul suprem al noului rege**, precum **și controlul noilor organe de stat** și, considerându-se ca înlocuitorul vechiului stat maghiar , **a continuat să acționeze pe cont propriu** , și într-**o direcție pronunțat antiromânească "**

Este destul să amintim că **din oficina Statului catolic și sub conducerea efectivă a lui**, s-au pornit și s-au dus **toate campaniile minoritarilor ardeleni** , purtate înaintea Ligii Națiunilor, de la Unire încoace, **în contra României**.

Organele vieții noastre de stat , dându-și , cu timpul, seama de situație , s-au văzut nevoite să preconizeze **anumite măsuri menite a lichida această chestiune**, devenită insuportabilă.

/ "Astfel, **sub guvernarea liberală** dintre anii 1922-1926, Ministerul Cultelor , în baza unei cercetări minuțioase a întregii situații [...] a ajuns la **concluzia** că Statul catolic

< este în ilegalitate > și că urmează să se procedeze la o **< restitutio in integrum >**.

/ **Sub guvernarea național-țărănistă** anterioară, s-a constatat oficial (Nr.51.803 / '31)

că Statul Oficial **este < primejdios Țării >** și că urmează nu numai ca **să fie dizolvat** ,

dar că cei ce lucrează în el **să fie pedepsiți**.

/ **Sub guvernarea Uniunii Naționale**, stăruiind și el asupra **< caracterului cu totul primejdios** , atît din punctul de vedere al **raporturilor dintre România și Sfîntul Scaun** , cît și din punctul de vedere al **siguranței Statului Român** > , declara situația

< intolerabilă > și stabilea că **guvernul român < în baza suveranității sale >** are

< dreptul indiscutabil > de a lua măsurile pe care le crede indicate în vederea **lichidării**

Statului Catolic .(NR.42.362 / 1931)

" **Măsurile în vederea disolvării fuseseră fixate** , dar, pentru a nu trezi , eventual, nedumeriri în opinia publică străină și pentru a nu tulbura bunele relații cu Sfîntul Scaun , **guvernul a crezut de cuviință ca**, înainte de a traduce în fapt aceste măsuri, **să pună** , în prealabil, **în cunoștință de cauză Sfîntul Scaun** , explicîndu-l punctele noastre de vedere .[.....]

-Măsurile guvernelor românești

Unele **Ministere** procedaseră, însă , **la anumite măsuri** :

/ **Ministerul Cultelor a interzis** (nr.187.664 / '31) **ținerea adunării generale a Statului Catolic** ;

/ **Ministerul de Intene** (nr.112.617 / '31) a declarat că **nu recunoaște Statul Catolic** ;

/ **Ministerul de Justiție** (nr. 112.617 / '31) a stabilit necesitatea **de a se proceda la dizolvarea Statului** ; Același minister a afirmat , cu acel prilej, **dreptul de patron suprem al Regelui României, asupra bunurilor deținute de Statul Catolic**.

" În afară de autoritățile administrative și **organele judiciare** ale țării au ținut să intervie cu **măsuri concrete** , față de **situația gravă pe care a creat-o Statul Catolic, în ultimii 13 ani**.

/ **Parchetul Tribunalului Cluj**, pe baza unei investigații minuțioase, constatînd situația frauduloasă și primejdioasă, a cerut judecătorului de instrucție , **punerea sub sechestru imediat a gestiunii acestuia**.

/ **Judecătoria urbană Cluj**, secția cărților funduare , în uma intervenției Senatului Universității Cluj, **a intabulat pe numele Statului Român o serie de imobile** , deținute prin uzurpare de Statul Catolic, imobile **care** , după natura lor, **aparțin Universității Regele Ferdinand I** , din capitala Ardealului .(Nr. 3.676 din 24 martie 1932, c.f.Cluj)

/ **Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit** (Decizia nr.1.564 , 1924) că **Statul Catolic a**

transformat instituțiile publice conduse de el în institute < **cu scop de maghiarizare și cu tendințe direct contrare statului român** > . Drept consecință, **Curtea de Casație a cerut ca Statul Catolic să fie înlăturat de la conducerea acestor instituții și să i se ia administrația bunurilor, a acestea revenind Statului Român.**"

/Acordul de la Roma

-Nicolae Iorga : acordul nu poate fi încheiat

" Drept încoronare a tuturor acțiunilor amintite, **Ministerul Cultelor**, sub iscălitura titularului **Nicolae Iorga**, a declarat la **14 mai 1932** (nr.66.024 , 14 mai) , că **Statul Catolic** a ajuns în posesiunea bunurilor sale prin < *mijloace dolosive* > , < *prin uzurpare, mistificare și abuz* > , și că **acele averi sunt ale Statului Român** .

< **Chestiunea proprietății** , chestiune de ordin pur juridic, **nu se poate tranșa pe cale diplomatică** , ci numai pe cale judecătorească , după legile țării , de către instanțele legale.

>

" Problema organizației însăși a Statului Catolic , < **Guvernul a înțeles s-o rezolve conform legilor și intereselor Statului Român**, după ce, în prealabil,

va auzi și cuvântul Sfântului Scaun . > Rezultatul convorbirilor cu Sfântul Scaun

< **nu poate avea absolut nici o influență asupra problemelor de ordin juridic** . >

[**LD : vezi Acordul de la Roma, poziția A-I , de mai sus**]

-Valer Pop: încheie acordul !

"Cu toate aceste concluzii limpezi și categorice , printr-un joc de neînțeles al capriciilor, la **30 mai 1932, fostul ministru de Justiție [Valer Pop] după tratative suspecte [!!!]** cu conducătorii Statului catolic, declarat de atâtea ori "ilegal" și "primejdios " **a încheiat la Roma ,un Acord cu Sfântul Scaun** , prin care nu numai că se menține Statul Catolic de pînă atunci, -ce e drept sub un nume nou - dar **i se dă o sferă de activitate și mai largă** și, ceea ce este mai grav, **toate imobilele** din care Statul Român le și trecuse , prin sentință judecătorească , pe numele său, **se dau în posesiunea nelimitată a noului Stat Catolic !**

"Avînd în vedere că Acordul de la Roma - în realitate o Convenție propriu-zisă - **s-a încheiat** nu numai **fără știrea** , dar chiar **împotriva stipulațiunilor categorice** ale Ministerului Cultelor și ale celui de Justiție, că el **este în dezacord** , nu numai cu întreaga **jurisprudență maghiară și română** , ci și **cu articolul XXIII din Concordat** , care prevede administrarea bunurilor din chestiune, de către Statul Român , **în numele partidului Național Agrar**, îmi iau voia **a întreba pe d-nii miniștri de Culte și de Justiție , dacă au cunoștință** de împrejurările absolut anormale în care s-a încheiat Acordul și de condițiile păgubitoare , periculoase și ilegale ale lui și dacă nu socotesc ca **o datorie elementară a d-lor, ca să declare imediat nul Acordul** în chestiune , sau să-l prezinte spre ratificare Corpurilor legiuitoare ."

(în caz că nu va fi mulțumit de răspuns, va transforma comunicarea în interpelare, în acest scop cerînd toate dosarele necesare, pentru a se edifica)

/ Iosif Willer (PNM) : dezacord

"Este foarte **regretabil** , ca un jurist , de calitatea d-lui **Valjean** , să se lase a fi **indus în eroare de un pamflet** , care a fost **desmințit în întregime de d.senator Gyrfas , în Senat**. Este vorba de **problemă care a fost tranșată printr-un Acord** , încheiat între Statul Român și Sfântul Scaun și **ar fi foarte regretabil dacă am aduce pe tapet** , în fiecare săptămînă sau în fiecare lună, **o problemă atît de importantă**. Prin această atitudine , **nu servim absolut deloc apropierea** , atît de accentuată , de care are nevoie și Statul Român, ca și noi , credincioșii acestei biserici."

- **Valjean** : Am invocat nulitatea Acoedului și pierderea unei averi de un miliard , de către statul român

- **Fr.Laar** : Nici o dată nu a fost a statului....

-**Adonis Popov** (PTJ) - întreabă miniștrii Cultelor, Justiției și Afaceri Străine , dacă guvernul Vaida înțelege să-și însușească "**Acordul de la Roma** " , **încheiat de fostul ministru Valer Pop** ; d-sa cere **să i se pună la dispoziție actele aflate la ministerele respective** , cu privire la

această cauză.

Vasilescu-Valjean / 19 aug. '32

17.) Elemer Gyarfas (PNM) :precizări

Intervenție la Sumar , Senat, 23 aug.'32
(DS, MO 9, 23 aug.'32 , p. 178-179)

//Status-ul catolic Ardelean (30 mai 1930)

// Pactul de la Ciucea (23 nov.'23)

În Adunarea Deputaților, tînărul Vasilescu-Valjean (PNA-Goga) a atăcat chestiunea Statusului Catolic Ardelean .Această chestiune este definitiv tranșată prin Acordul internațional de la Roma, din 30 mai 1930, în numele MSR ...

- **M.Manolescu** : Chestiunea este dacă s-a tranșat bine sau nu.

- **Gyarfas** : În orice caz, chestiunea este închisă..

DI.Octavin Goga - șeful partidului d-lui Valjean ! - în celebrul Pact de Ciucea (23 nov.1923) s-a obligat solemn să garanteze integral toate drepturile și deplina autonomie a Status-ului Catolic , și s-a angajat să o introducă în Acordul cu Vaticanul. Eu păstrez originalul acestui Pact.

..... Oare dl Goga a omis să informeze pe neofitul său ?"

.... .sau dl Valjean a omis să se informeze ?! Oricum , este o discrepanță .

Elemer Gyarfas / 23 aug.'32

18.) N.Corodeanu (PNT) discurs la mesaj, Senat, 23 aug.'32

(D.S. , MO 9, șed. din 23 aug.'32, pag. 181- 188)

▣ **Opoziția**

" Să-mi dați voie să constat , că din acest punct de vedere, opoziția pînă acum ne-a lăsat pe noi în această adunare , într-o situație puțin jenantă .[..] Ceea ce este deprimant, d-lor, și surprinzător, e că nu am auzit nimic din ideologia partidelor de opoziție.Nici un sistem de doctrină nu s-a desfășurat aici ." [.....]

▣ **Paridul Național Agrar -Goga**

" [.....] simpaticul cîntăreț al pătimirii noastre , dl Goga, își ia rămas bun de la d-l mareșal Averescu, lăsat bun în grad , și pășea cu o pleiadă de amici , nu înspre Parnas, ci înspre guvernarea țării .Avea 3 prieteni; îi mai trebuiau 7, **ca să formeze guvernul, cîteva sute pentru Parlament, iar pentru alegeri rețeta deja gata făcută de maestrul său politici.**" (p. 183)

19.) V.Rădulescu (PNT , Raportor la Adresă) , discurs conclusiv, Cameră , 1 sept.'32

(DAD, MO.21,șed. din 1 sept.'32, p. 582-596)

[LD : este un doctrinar "țărănist" . În locul argumentelor și analizei aplicate celorlalte partide (doctrine, programe, politici ,) el recurge la întrebări retorice, persiflări, etichetări. Denotă fie aroganță, fie incopetență, fie simplitate.

Este în schimb , un fervent susținător al regimului parlamentar, al rolului ce revenea majorității parlamentare în mecanismul politic de guvernare, ceea ce confirmă ponderea acesteia în doctrina PNT.Discursul este un rechizitoriu vehement la adresa PNL-ducist]
V.Rădulescu / 1 sept.'32

▣ **PP-Averescu**

D.Mareșal Averescu și-a legat numele în mod atât de frumos de războiul pentru unire ."În ziua când s-a închinat însă în fața aceluia care l-a acuzat de trădare la Brăila [Brătianu] , în ziua aceea soarta i-a fost pecetluită. (aplauze la PNȚ)
Nu a făcut nimic și este regretabil pentru noi că Mareșalul Averescu își sfârșește în mod atât de tragic viața sa politică. (p. 585)

▣ P.N.A .-Goga

[LD : Evoluțiile ulterioare vor aduce lămuriri în ce privește titulatura PNA.Partid naționalist , deci cu scopuri naționale ... Titulatura de agrar va dispărea la fuziunea cu LANC .Deocamdată ... " surogat " al PNȚ ...-cum spune Rădulescu -]

Dar mai este o parte a Partidului Poporului ; este cealaltă jumătate , care s-a deslipit și care ne-a mai făcut încă o declarație , pe care o citesc în rezumat , la sfârșit "Nu pot să nu relev cît de gol sună aceste declarațiuni în timpurile de astăzi.

Ce zice Partidul Național Agrar ? : < Pătruns de nevoia unui nou crez politic și național în această țară , a unei acțiuni de primenire și a unei noi orînduiri , Partidul Național-Agrar este încredințat că "guvernul de astăzi este departe de a răspunde gravei și excepționalei sale meniri, și ca atare declară că nu-i poate acorda încrederea sa.>

"Și cine o spune ? Partidul Național Agrar.De ce național și de ce agrar ?
- Stan Ghițescu (PNA) : Ca să te întrebi d-ta acum !

-De ce național ? De ce agrar ?

- V.Rădulescu : Înțeleg că PNL să poarte , prin tradițiune, numele de național, pentru că ,într-adevăr începuturile lui sunt împletite cu începuturile vieții de redeșteptare națională, cînd era la ordinea zilei ideea națională Înțeleg ca Partidul Național din Ardeal să păstreze , prin tradiție istorică , acest nume , pentru că el era în fruntea ideii naționale din Ardeal.

...Dar astăzi ,d.lor, un partid care se naște , să ia titulatura de partid național ?

Pentru ce i-ați zis agrar ? Ce, d-voastre, ați descoperit că nu e nimeni care să poarte grija păturii noastre țărănești ? Oare nu ați făcut-o cumva ca să mistificați opinia publică prin confuziunea ce vreți să produceți între ideea PNȚ și PNA ?

-PNA= surogat PNȚ

Ca dovadă că acest partid este un surogat al PNȚ, este că i- ați luat chiar și semnul, cercul PNȚ, căruia i-ați adăugat două puncte.

- Stan Ghițescu : Certăți-vă cu comisia electorală , nu cu partidul ...

- V.Rădulescu : Un asemenea partid , cu o asemenea denumire, și cu un asemenea semn , este expus pieirii."_ (p. 585)

V.Rădulescu / 11 sept.'32

20.)Informații despre PNA, despre Goga . 1932

("Dimineața , 21 sept.'32)

▣Evoluțiile lui Valjean

[LD : Vădit ironic, vădit bășcălios, ziarul îmi oferă cîteva informații , "mutări " pe tabla de șah a vieții politice românești. De data asta , pentru " fripturiștii " racolați de Goga : Valjean și Ilie Rădulescu Chiar dacă oficial evenimentul este anunțat a se fi produs în septembrie... el , practic funcționa din august ... vezi semnalele parlamentare]

Între evenimentele de duminică trecută trebuie înregistrată și fuziunea "partidului liberal independent" ,cu PNA al d-lui Goga.

-De la PL la PL-georgist

Desigur, cititorii se vor întreba ce este partidul liberal independent ? Un mic istoric nu va

strica. După ce G. Brătianu și-a creat organizații în toată țara, mulți dintre liberalii trecuți la d-sa, credeau că vor veni la putere.

-De la PL-georgist la PL "independent"

...Dar în aprilie 1931, s-a alcătuit guvernul Iorga -Argetoianu, iar d. George Brătianu a rămas în opoziție, pe când liberalii duceți au făcut cartel cu guvernul.

...Cîteva "oameni de caracter" din partidul georgist... au făcut și ei cartel cu guvernul, iar Argetoianu, în goana lui după "fripturiști", pentru a-și asigura procentul de 40 %, a trecut capi de listă atît "lupiști" cît și "georgiști" de calibru, trecuți la el Sub ce titlu ? "Liberali" nu mai erau, deși candidau pe aceeași listă cu liberalii (de la care dezertaseră în '30) ; "Georgiști" nu mai erau, pentru că G. Brătianu era în opoziție, iar d-lor la guvern și-au spus atunci "liberali independenți", adică independenți de partid și dependenți de guvern. O organizație comună n-au făcut. În Cameră treceau drept "argetoianiști colaterali"

-De la PL Independent, la PNA

Acum (1932) fiind iar vorba de schimbarea guvernului, "domnii de caracter", se tem să rămînă fără culcuș. Unul din ei, d. Valjean, s-a decis să se mute în PNA. Și de teamă că noul proprietar n-o să închirizeze un apartament cînd l-o vedea fără mibilă, și-a dat pompos titlu de "partidul liberal independent". Dl. Goga, în goana d-sale după "oameni noi", curățați de "mușegaiul partidelor", l-a acceptat imediat și l-a numit șef al Capitalei.

-Valjean și Ilie Rădulescu: lideri "gogiști" la Capitală

Prin urmare, la București, PNA are 2 oameni noi : șef al Capitalei, d. Valjean ; șef al culorii Negru, d. Ilie Rădulescu. Așteptăm șefii celorlalte culori ca să putem aprecia în toată amploarea, superioritatea oamenilor noi, față de cei vechi.

*I. Al. Vasilescu Valjean –în parlament

▣ Declarație la Mesaj, în numele PNA .16 aug.

(DAD, MO 10, din ... Sumar - nefișată)

▣ Întrebare : Statusul romano-catolic în Ardeal ?

(DAD, MO 13, 19 aug.'32 - p. 278)

-O. Goga / 27 sept.'32

▣ Bugetul GGMironescu

(DAD, MO 36, șed. din 27 sept. '32 , p 1328-1335)

[LD : este prima oară cînd îl reperez în Parlament.

Face o remarcă ironică la o afirmație a lui GGMironescu, privind neînțelegerile dintre guvern și PNT.

Apoi critică Bugetul]

O. Goga / 29 sept.'32

▣ Demisia lui Titulescu

(DAD, MO 38 , șed. din 29 sept.'32, p. 1460-1465)

Leon Scridon / 30 sept.'32

▣ Legea concordatului preventiv

(DAD, MO 39, șed din 30 sept.'32 , p. 1511-1514)

21.) I.Vasilescu Valjean (PNA) : la Conversiune , 28 sept.'32

(raportor la LegeaConversiunii - Argetoianu)

(DAD,MO 37, 28 sept.'32, p. 1391- 1392; 1401- 1408)

[LD : cîndva în PNL (probabil cu Argetoianu) , acum în PNA -Goga
Era f. calificat să vorbească. A vorbit peste 2 ore !]

▣ Legea Argetoianu

Legea se schimbă , înainte ca cealaltă (din apr.'32) să fie aplicată , săi se fi verificat procedurile , să fi văzut ce poate rămîne din ea.**Legea a fost special denigrată, sabotată, din motive politicianiste.** I s-a făcut o acerbă campanie de presă , s-a vorbit de complicități , de interese " titanozaurilor ".**S-a uitat** atmosfera încordată în care ea a fost elaborată : revolta populației rurale ; refuzul de a plăti datoriile .

Legea Argetoianu a plecat de la 2 considerații :

/ salvarea loturilor de împrumut ;

/ Consolidarea producției naționale , amenințată de trusturile străine .

"Asanarea agriculturii , era asanarea țării " De aceea , oratorii la lege legau Conversiunea de împrumutarea de la 1864 și cea din 1923.

Totodată , Legea era mărturisirea unei culpe : lipsa creditului agricol.

Legea nu era îndreptată contra Băncilor ... dar trebuia să se ocupe și de agricultori

Vasilescu-Valjean

▣ Legea GGMironescu

Guvernul PNȚ răscolește rana, **prepară un nou teren de agitație .**

Erau nemulțumiți doar creditorii ; vor fi nemulțumiți , iar , și sătenii !

Periclitarea loturilor de împrumut

Proiectul PNȚ urmărește vinderea proprietății mijlocii și a lotului de împrumut.

Examinând proiectul , am ajuns la convingerea că el nu poate fi opera exclusivă a d-sale ! "Este în el ceva din **mentalitatea** unui prea distins și remarcabil coleg al nostru din majoritate, d.**Iuliu**

Maniu ,pentru că proiectul nu rezolvă nimic , dă loc la **pertractări ...**"

(ilaritate la opoziție)

- **Voce PNL** : Legiferază pertractarea !

Ambiguități alarmante

- **Valjean** : " ... și este de **o ambiguitate alarmantă** " [...] În loc de situația definitivă din Legea Argetoianu , **se legiferează un provizorat** .Proiectul ar trebui să aibă ca moto :

< **Vom vedea !** > DI Mironescu este un mistic.Prea lasă lucrurile în plata lui Dumnezeu ! **Legea** (regulă socială cu caracter obligatoriu , stabilită de autoritatea publică și impusă) în fața proiectului enigmatic al dlui GGMironescu , ar trebui redefinită :

< **o neregulă socială , cu caracter provizoriu , instituită de o pretinsă autoritate publică și impusă prin forță.**> (aplauze prelungite, bravo, ilaritate la opoziție)

Proiectul a răsturnat cunoștințele elementare ale juriștilor , în materie de drept.

Până azi, scopul legii era să înlăture conflictul dintre oameni . Acum, aceasă "lege" le

scurmă, răspândește dezordinea. Dar nu e de mirare ! **PNȚ a mai promis că va face ca proprietarii să se îmbrățișeze cu chiriașii !**(aplauze prelungite,bravo, ilaritate la opoziție)

Țineți minte cât de strânsă a fost îmbrățișarea ! DI ministru vrea să determine pe creditorii să se îmbrățișeze cu debitorii !

#Polemică Valjean-Spineanu –Penescu

O ipocrizie legislativă : "țărăniștii" lovind în țărani

- **Valjean** : Legea este o ipocrizie legislativă. În realitate, urmărește "executarea grabnică a proprietăților " [Citește paragrafele cu pricina]

Reprezentanți țărănismului , lovind în țărani !

- **Cezar Spineanu (PNT)**: **Să nu ne insulte Donquijotiștii de la Jokey -Club , atunci când se votează legi utile .**

- **Valjean** : **Plecați de la certitudinea că țăranii nu pot plăti** și introduceți dispozițiuni cari duc în mod fatal la executarea proprietăților Vroîți să-l vindeți , **sunteți hotărâți** să-l scoateți la licitație publică și llotul proprietarului mijlociu, și llotul țăranului. "

-PNT,-două politici : în opoziție, la guvernare

- **Cezar Spineanu** : " Noi întărim proprietatea țărănească **și dorim ca țăranii adevărați să înlocuiască pe vechii proprietari de pământ** " Noi vrem ca munca țărănească , brațele țărănești , **împroprietărite pe această proprietate** , să înlocuiască proprietarii de pământ **care** nu puteau să trăiască din munca lor , **cari** nu au știut nici să muncească **și** nici să-și facă datoria "

- **Valjean** : **Sistemul procedural adoptat , dovedește** intenția de a vinde, în orice condițiuni, proprietățile agricole [citează din lege] **trecând peste legământul juridic al părților , legiuitorul edictază** sancțiuni și o executare fulgerătoare . **Este o bizarerie ...**

- **N.Penescu** : **Eu nu apăr acest proiect de lege, am încercat să-l modific , dar nu fiți nedrept ! Ați uitat că prin legea agrară, loturile de împroprietărire erau inalienabile .**

Legea circulației bunurilor [parlamentul PNT trecut] îngăduia aceste vânzări prin Creditul Agricol , **numai pentru cultivatorii de pământ**. Ori, prin Legea Argetoianu , acele loturi se puteau vinde ! După actuala lege , în timpul moratorului , **nu se poate vinde fondul**.

- **Valjean** : **Severitatea măsurilor cu care loviți dvs proprietatea agricolă, nu este nici oportună nici chibzuită !**

- **N.Penescu** : **Este de acord că unele aliniate (mai ales a cele referitoare la proprietatea de până la 10 ha) trebuie ameliorate, reformulate .În legea dvs. era percepatorul, acum este justiția.**

- **Valjean** : **În legea veche , după 3 ani consecutivi de neplată și alte termene de garanție ... sosea percepatorul. În legea dvs. , după 6 luni ... vine portărelul !**

Ați voit să gătuiți pe debitori ! Dar cine succede actualilor proprietari ?

Ați examinat superficial situația la sate , **și de aceea loviți , fără să vă dați seama , în țăranimea pe care , din p.d.v. politic o reprezentați ! "**

[I se atrage atenția că a vorbit prea mult; să termine !]

Eu am trudit luni de zile ca să adâncesc această covârșitoare problemă ...

Nu aveți dreptul să ridicați cuvântul Raportului Legii Conversiunii ... dacă nu ... eu cobor de la tribună și plec la țară să comunic țăranilor că nu-i pot apăra la tribuna Parlamentului .Dvs aveți 2 politici : una pentru alegeri , alta la guvernare "

[mai cere dreptul să vorbească încă o oră]

Nu v-ați dat seama care va fi rezultatul licitațiilor publice ?

Prețul pământului era de 50.00 lei / la ha Acum a coborât la 5.000 , iar la licitație vacoborâ la ... 3. 000

Cine vor fi profitorii ? Cine ia locul cultivatorului ce l-a muncit din tată-n fiu ?

- **ACCuza** : **Jidanul !**

- **Valjean** : **Nu vă dați seama că desnaționalizați pământul și că ne desfigurăm din p.d.v. social ? Vor veni speculatorii de toate nuanțele , ce dețin capital... Este spre folosul țării?**

"Chemați bancherii să are , **altfel pregătiți un an de foamete poporului nostru**.Nu există imprudență mai mare **decât aceea pe care a subscris-o dl ministru de finanțe cu proiectul de executare a proprietăților agricole**

(apaluze prelungite la opoziție) **În împlinirea unei datorii [...]** am venit în fața dvs. să spun **limpede adevărul , fără reticențe , fără șovăire**.Nu vreau vrajbă.Fac apel la conștiința dvs. și vă rog să nu dați lovitura de grație cultivatorilor de pământ [...]

Veniți alături de mine , **și lupta dvs va da sens și noblețe activității parlamentului .[.....]** Dlor deputați din majoritate, nu vă limitați privirea până la banca ministerială .

Priviți peste plaiurile noastre , iubiți pământul românesc " (apaluze la opoziție)

22) Oct.Goga - Declarație la Conversiune - 4 oct.'32

(DAD, MO 43, 4 oct.'32, p. 1701-1703)

Goga /

▣ **Experții străini**

Guvernul a apelat la asistența financiară a Societății Națiunilor , nefiind capabil să-și formuleze un p.d.v. propriu, neavând un program stabilit , căutând dincolo de frontiere , orientări pe care era dator să le aibă.

Guvernul a invitat o delegație de experți străini de la cari, într-o completă pasivitate , a așteptat rețeta mântuitoare ,pentru înlăturare crizei. **Distinșii specialiști de la Geneva** au fost prezentați opiniei publice **în postura unor salvatori** , în mâna cărora se găsește **secretul refacerii noastre !**

Rezultatul ? : iluziile grămădite în jurul Societății Națiunilor s-au spulberat
Măsurile ce ar trebui luate (cf . sfaturilor experților) , **sunt în total dezacord cu realitățile și nevoile țării.** Nu voim să spunem că **formula specialiștilor** de la Geneva n-ar fi decât " **o mască transparentă** în dosul căreia **se retranșează interesele bancare ale capitalismului internațional** " dar ... "susținem că **judcata pe care au rostit-o** asupra situației noastre economice financiare ,**nu s-a inspirat dintr-o înțelegere suficientă a stărilor dureroase din România ."**

Acum , când **nădejtile** puse în intervenția grabnică a Societății Națiunilor **s-au risipit ...** **guvernul actual a rămas complet dezorientat .**

▣ **Datoria externă**

- **Goga** : În lumina acestor constatări ...

- **preot D.Man** (PNȚ) : Repetați fraza d-lui Iunian !

- **Goga** : Am venit cu **Declarația** în buzunar pentru a nu fi bănuț de buna dvs credință ... că sunt sub influența lui Iunian ! Desfăcându-ne de toate obezile hipocriei , ținând acel limbaj al sincerității și rămânând în limitele inexorabile ale realității ,

"va trebui **să cerem străinătății o nouă examinare a capacității noastre de plată , o micșorare a dobânzilor** pe care le plătim astăzi, **o altă eşalonare a anuităților și o păsuire a rambursărilor** , până vom reuși să ieșim din impasul în care ne aflăm "

(aplauze la opoziție și pe unele bănci PNȚ)

- **Voce** : Sunteți consecvenți ?

- **Goga** : "Sunt într-o directă linie de consecvență cu mine însumi care, la discuția bugetului Argetoianu am spus același lucru . Este o nebunie să se creadă că **dintr-un buget cu încasări de 16 miliarde lei,** s-ar putea ca **7 miliarde să treacă peste graniță "** Noi nu lansăm ideea primejdioasă de a ne sustrage de la îndeplinirea obligațiilor noastre , a nu înregistra adevărul, însă, ar fi o lașitate "

▣ **Conversiunea GGMironescu**

Prelungește criza, este o încercare lipsită de orice eficacitate ., simple expediente , nu soluționare

Pentru prima oară în România se legiferează ... starea pertractării , suspendându-se în provizorat relațiile debitor- creditor.

Se face o despărțire arbitrară și nedreaptă între proprietatea mică și mijlocie , pregătind ruina totală a plugăriimii.

PNA respinge Legea , pentru că nu rezolvă nici o problemă.

PNȚ s-a retransat în dosul unei atitudini șovăelnice , **ezitând între** egoismul bancar (**reprezentat de GGM**) și electoralul pur (**preocupare I.Mihalache**)

O.Goga / 4 oct.'32

23.) O.Goga, sărbătorit în Cameră și Senat , la 50 de ani , 12 dec.'32

În Senat vorbesc elogios : Averescu, Sadoveanu, Iul.Hossu, Niemirower, Finchelstein, ș.a În
Cameră: Costin Sturdza, CZCodreanu ș.a, ș.a.